

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Het fonds verleent steun aan journalistieke projecten van bijzondere kwaliteit en/of aanzienlijk publiek belang. Met kleinschalige subsidies wil het fonds journalisten in staat stellen zich voor langere tijd te verdiepen in een onderwerp of thema. De resultaten van dat onderzoek worden gepubliceerd in analoge of digitale openbare publicaties.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert het Fonds Bijzondere Journalistiek Projecten een subsidiebedrag toe te kennen van € 390.000.

De raad heeft waardering voor het fonds. Het vormt een exemplarisch voorbeeld van een kleine en flexibele organisatie die met weinig middelen kan opereren, in het bijzonder op het gebied van *slow journalism*. Daaraan wordt door velen – inclusief de raad – een groot publiek belang gehecht.

Het fonds opereert volgens de raad echter betrekkelijk geïsoleerd; het moet zich meer rekenschap geven van de maatschappelijke omgeving. In ieder geval moet het fonds technologische ontwikkelingen op het gebied van nieuwe media in de beleidsvoornemens integreren.

De raad adviseert daarom het fonds aan te moedigen beleidsvisies op de journalistiek in een (verrijkte) digitale context te formuleren en na te gaan of hiervoor eventueel additionele subsidie-instrumenten ontwikkeld zouden kunnen worden. Daarbij ligt een sterkere samenwerking met publieke en private partijen voor de hand.

€ **390.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **390.000**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.35 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Beoordeling

Kwaliteit

Jaarlijks worden dankzij gerichte subsidie-instrumenten vele waardevolle journalistieke boeken en artikelen gepubliceerd. De besluitvorming bij het toekennen van subsidie is langs heldere lijnen opgetuigd. Wel is de raad van mening dat het fonds innovatiever zou moeten zijn. Een visie op ontwikkelingen in de nationale en internationale (journalistiek georiënteerde) mediasectoren ontbreekt in de aanvraag. Over digitalisering en journalistiek wordt helaas weinig tot niets gezegd.

Het fonds is in de ogen van de raad een kwetsbare organisatie. De operationele kwaliteit van het fonds lijkt voor een belangrijk deel samen te vallen met de directeur, die sinds 1993 in dienst is. Om de positie van het fonds te versterken, zou in de nabije toekomst een alliantie kunnen worden overwogen met het Nederlands Letterenfonds en/of het Stimuleringsfonds voor de Pers. De raad vindt het belangrijk dat het fonds op dit vlak verkenningen uitvoert en plannen ontwikkelt.

Publieksbereik

Het fonds hanteert een andere definitie van publieksbereik dan gebruikelijk is. Het operationaliseert dit begrip namelijk in termen van het aantal journalisten dat het met een subsidie ondersteunt en niet in termen van het aantal verkochte uitgaven. De raad mist in de aanvraag dan ook actuele en indicatieve gegevens over het bereik van de lezers. In welke aantallen zijn gesubsidieerde publicaties bijvoorbeeld verkocht? De raad adviseert het fonds te verzoeken relevant cijfermateriaal in het vervolg standaard in de aanvraag en in de beleidsplannen te verwerken.

Cultureel ondernemerschap

Het fonds werkt met een zogenoemde 'recoupmentregeling'. Het geeft echter zelf aan deze regeling niet altijd even strikt toe te passen. Het gevolg hiervan is dat er minder gelden terugvloeien in de kas dan waarop het fonds recht zou hebben. Dat is zowel inconsequent als ongewenst. Zeker bij succesvolle boektitels zou het fonds substantieel kunnen 'terugverdienen', waarmee het gelden verwerft die vervolgens voor andere projecten kunnen worden gebruikt. Daarom is een stringentere toepassing van het beleid hier dringend geboden.

Het fonds doet vrij weinig aan promotie en geniet voornamelijk bekendheid onder auteurs. Het zou zich daarom meer kunnen profileren in de markt waardoor, ter verhoging van het te besteden subsidiegeld, ook additionele middelen kunnen worden verworven. Op dit punt kan nog een wereld worden gewonnen, zeker wanneer een ondernemer of een (non-fictie)uitgever plaats zou nemen in het bestuur. De raad adviseert hieraan aandacht te besteden in de beschikking.

Educatie

Het fonds ontwikkelt geen educatieve activiteiten. De raad is van mening dat dit criterium niet van toepassing is op deze instelling.

(Inter)nationaal belang

Dankzij het fonds zien kwalitatief hoogwaardige publicaties het licht die zonder subsidiebijdrage waarschijnlijk niet zouden zijn verschenen. Dat is belangrijk. Van inbedding van de activiteiten in internationaal perspectief is nauwelijks sprake.

Talentontwikkeling

Een gestructureerde visie op een samenwerkingsverband met opleidingen voor journalistiek wordt gemist. Daar ontwikkelt zich immers jong talent dat met gericht subsidiebeleid zou kunnen worden geholpen zich in een dynamische mediamarkt te onderscheiden.